

Проблеми розвитку та перспективи експортного потенціалу України

Світлана Ткаленко

*доктор економічних наук, професор,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», м. Київ, Україна,
ORCID: 0000-0003-0385-846X*

В сучасних умовах глобалізації, діджиталізації відбувається подальше становлення вітчизняної економіки, де значна увага приділяється експортному потенціалу країни. Експорт відіграє важливу роль в економічному зростанні країни та виступає важливим фактором залучення її до світогосподарських зв'язків. Розвиток експортного потенціалу сприятиме не лише підвищенню рівня конкурентоспроможності національних суб'єктів господарювання, але й налагодженню співпраці зі стратегічними країнами-партнерами на нових сучасних засадах, отриманню переваг на світових ринках, призвести до технологічного вдосконалення, зростання валютних надходжень тощо. Експорт є рушійною силою для оздоровлення національної економіки та здійснення структурних перетворень.

Дослідження проблематики експортного потенціалу країни передбачає:

- по-перше, прагнення України підтримати експортні сектори у контексті збільшення їхнього експорту на нові або існуючі цільові ринки;
- по-друге, диверсифікувати та розвивати нові експортні сектори на нових або існуючих цільових ринках.

Україна вже понад 30 років намагається максимально ефективно використати експортний потенціал, диверсифікувати вітчизняний експорт, і незважаючи на усі докладені зусилля з боку влади здійснення експортна орієнтація вітчизняного бізнесу залишається досить ускладненою. Причини труднощів є різні, зокрема, використання застарілих методів співпраці держави і бізнесу, не достатня підтримка впровадження інновацій та виходу на закордонні ринку збуту, відсутність стимулювання бізнесу щодо здійснення експортної діяльності, неефективність надання консультаційних послуг малому і середньому бізнесу та інші.

Оцінки експортного потенціалу є кількісним підходом до визначення перспективних експортних секторів та ринків у глобальному масштабі, в основному на основі даних про торгівлю та доступ до ринку. Так, аналізуючи сучасний етап розвитку світових ринків, слід зазначити про жорстку конкурентну боротьбу. У таких умовах вітчизняному бізнесу досить важко вийти на світові ринки товарів і послуг без належної політики державної підтримки.

За останні двадцять років спостерігаємо значні коливання показників торгівлі товарами та послугами. Такі коливання спричинюють як внутрішні негативні фактори, так і зовнішні.

Для отримання ефективних результатів формування та стимулювання

експортного потенціалу необхідний системний та комплексний підхід застосування механізмів, які спрямовані на стимулювання експортної діяльності підприємств. Отже, уряд і бізнес визнають необхідність подальшої співпраці один з одним, переформатування взаємовідносин та сприяння розвитку експортного потенціалу в Україні.

Метою підтримки та просування експорту, як засвідчує світова практика, є сприяння експортерів шляхом інформаційного забезпечення та супроводження, особливо для малого і середнього бізнесу. Подібна практика має місце і застосовується майже у всіх країнах світу (зокрема, у Японії, США, Канаді, ВБ, Німеччині, Іспанії, Італії тощо).

Розвиток експортного потенціалу держави в рамках міжнародної спеціалізації, що базується на вигідних для України напрямках структурних змін в економіці повинен забезпечити збалансованість між внутрішнім та зовнішнім попитом на українські товари та послуги. Україні слід покращити структуру експорту на користь високоємної та наукоємної продукції, подальшого розвитку ІКТ. Також слід спрямовувати зусилля та ресурси для підтримки створення нових та розвитку існуючих високотехнологічних галузей та/або виробництв. Особливо це стосується нано- та біотехнологій, розвитку передових технологій агросектору, який сьогодні показує динамічність зростання експорту та має відповідний потенціал на перспективу, подальший розвиток міжнародних транспортних коридорів. Держава повинна максимально підтримувати експорт високотехнологічної продукції.

Збільшити експорт України на найближче майбутнє можливо й за умов імплементації цілей експортної стратегії України [2]: створення сприятливих умов для вітчизняних експортерів, стимулювання зовнішньої торгівлі, впровадження інновацій; сприяння диверсифікації експортного потенціалу; надання консультацій та сприяння розвитку послуг з підтримки торгівлі, бізнесу, підтримка малих та середніх підприємств; удосконалення навичок і компетенцій малих і середніх підприємств в зовнішньоторговельній діяльності.

Ключові слова: Експортний потенціал, глобалізація, експорт, Україна.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. Статистичний збірник «Зовнішня торгівля України». URL:<http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Експортна стратегія України. Дорожня карта стратегічного розвитку торгівлі на 2017-2021. 145 с. URL:<https://www.kmu.gov.ua>